

Venesuunnittelu, Vivace-projekti

Bibbe Furustam

MP:n Kilpakoulussa 28.1.2013

OSA 1. Hiukan venesuunnittelusta

Suunnittelijan tehtävä (suorituskykyä ajatellen) on

- Minimoida vastusta
- Maksimoida eteenpäin vievää voimaa

Tehtävä erittäin monitahoinen ja haastava!

Venesuunnittelun menetelmistä

Huippusuunnittelijoiden menetelmät

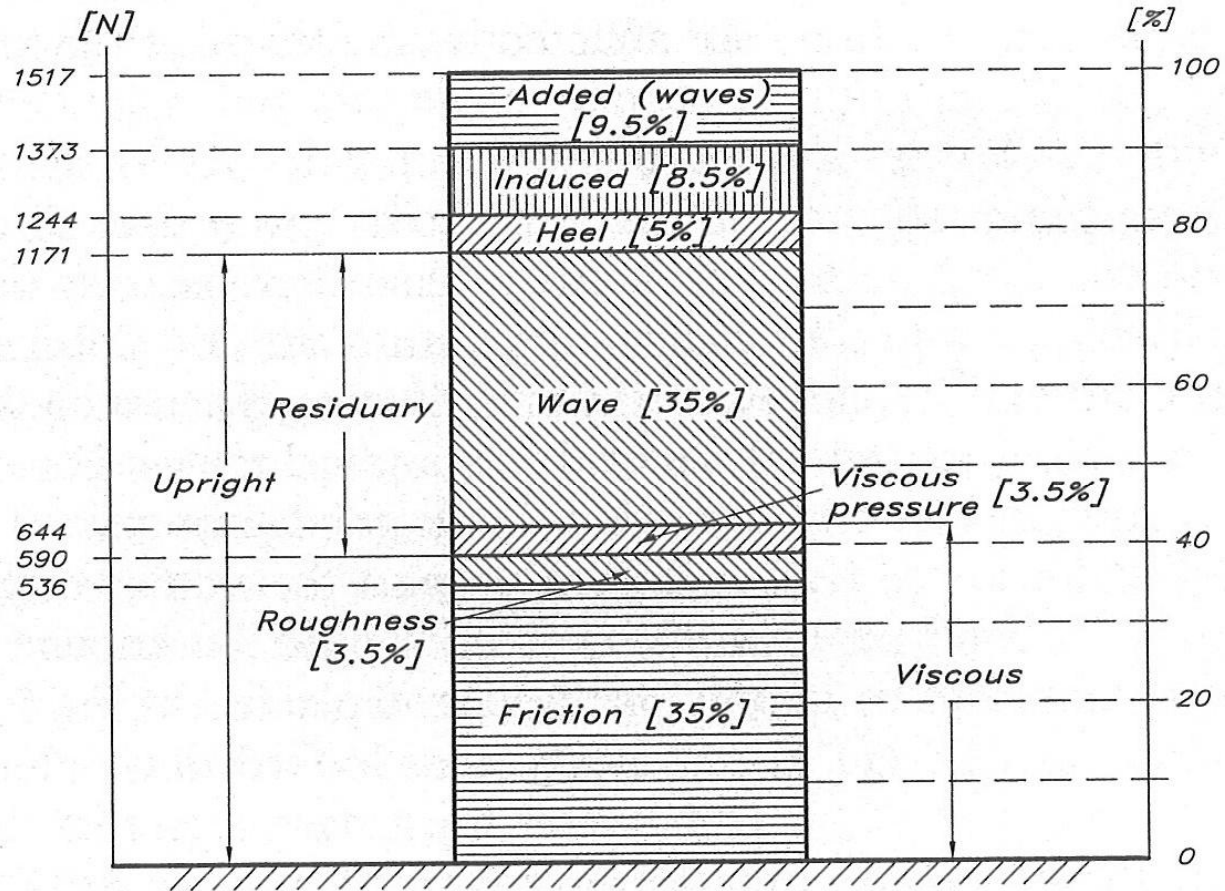
Integroituja järjestelmiä joissa

- 3D-mallinnusohjelmat
- Hydrostaattisen ohjelmat
- Numeeriset virtauslaskentaohjelmat
- VPP
- Rakenteita varten FE-ohjelmat
- Rahakkaissa projekteissa tutkitaan satoja "kandidaatteja" perustuen vielä tietyn kilpailun reittiin, arvioiden tuuli- ja aallokko-olosuhteiden jakaumia ym.

(Puoli)amatöörin valinnat

- Käytössä työnantajan NAPA-ohjelmisto = 3D laivasuunnitteluohjelmisto
- VPP (osittain Kamun avustama)
- X-Foil-ohjelma (freeware!) kölin ja peräsimen profiilin suunnitteluun.
- Piirustuksiin AutoCad-ohjelma.
- Runsaasti Excel-pohjaisia laskelmia esim:
  - Painolaskelma
  - Lujuuslaskelmat

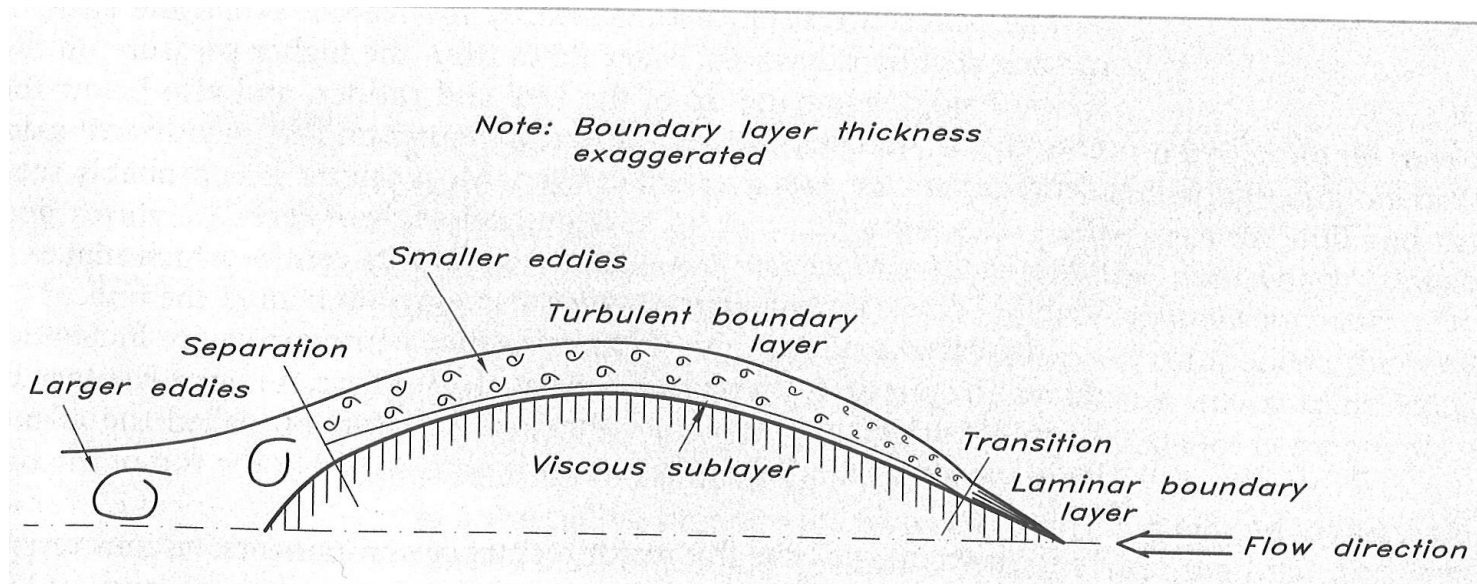
Vastuskomponentit

Resistance components, YD-40 beating to windward at 6.8 knots [$F_n = 0.35$]

Viskoosivastus

- Kitkavastus
- Painevastus
- Pinnan epätaisuudesta johtuva lisävastus

Kitkavastus

Parametrit

- Vedenalaisten osien pinta-ala
- Reynolds'in luku

Kitkavastusta vähentää

- Pieni märkäpinta
- Hyvä pinnanlaatu

Pinnan karheudesta johtuva lisävastus

- Jos pinnan epätasaisuudet $< 30 \mu\text{m}$ vastuksen vähenemistä ei enää saavuteta
- Tämä vastaa 400 hiomapaperilla hiottua pintaa
- Keulapohja, köli ja peräsin tärkeimmät

Painevastus

- Veden viskositeetista johtuva paine-ero keulan ja perän painekentässä

Painevastusta lisää

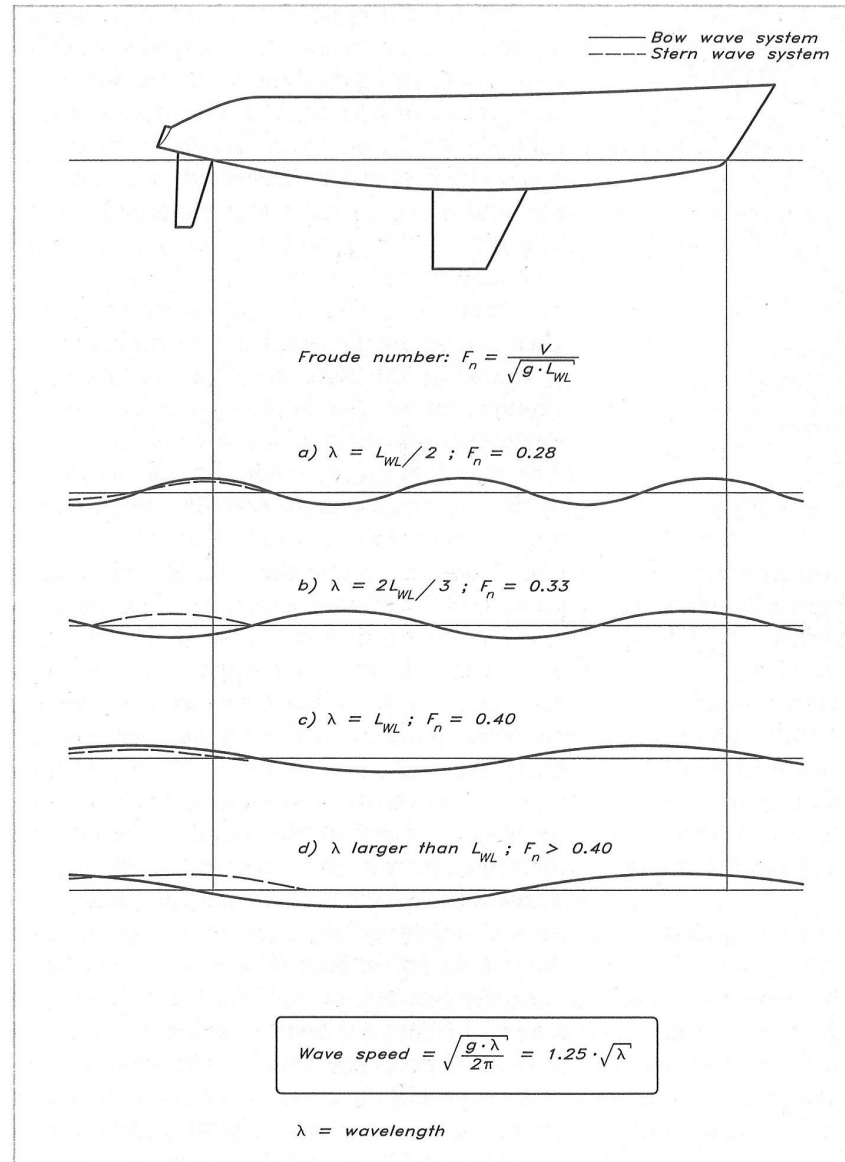
- Keulan ja perän muotoilu:
  - Tylppä keula
  - Voimakkaasti suippeneva perä aiheuttaa virtauksen irtautumista joka lisää painevastusta

Aallonmuodostusvastus

Aallonmuodostusvastuksen tärkeimmät parametrit

- Uppouman suhde vesilinjan pituuteen (hoikkuusluku)
- Uppouman jakauma
  - Painopiste
  - Prismaattinen kerroin
- Keulan kulma
- Perän linjat

Aallonmuodostusvastus

Kallistuksesta johtuva lisävastus

Kallistuksen lisävastus (HUOM! Voi olla myös vähennys!) johtuu seuraavista asioista:

- Märkäpinnan muutos
- Aallonmuodostuksen muutos
- Kölin ja peräsimen aiheuttama aallonmuodostusvastuksen muutos

Indusoitu vastus

Indusoitu vastus on sivuvoiman tuoton "hinta" vastuksessa.

Se on esim. kölin alareunan alitse tapahtuvan paineentasauksen seuraus (kärkiympörteen sisältämä energia)

Indusoitua vastusta vähentävät parametrit

- Syvä ja kapea (suuri sivusuhte) köli ja peräsin
- Litteä rungon pohja

Aallokon aiheuttama lisävastus

Purjehdittaessa aallokossa, aiheuttaa aallot lisävastuksen (HUOM! ei pidä sekoittaa aallonmuodostusvastukseen).

Suurimmalta osalta tämä vastuslisä aiheutuu veneen jyskintään ja kohoiluun sidotusta energiasta.

Oikaiseva momentti

Lukuunottamatta lenssiä, eteenpäin vievän voiman muodostamisen edellytys on aina riittävä (poikittainen) oikaiseva momentti. Suuri oikaiseva momentti suhteessa uppoumaan = paljon "poweria"

Oikaisevan momentin parametrit ovat:

- Uppouma
- Rungon (erityisesti vesilinjan) leveys
- Alhainen kokonaismassan painopiste
- Liikkuvan massan painopiste veneen sivusuunnassa (miehistö, canting keel)

OSA 2. Vivace-projekti

Lähtökohdat

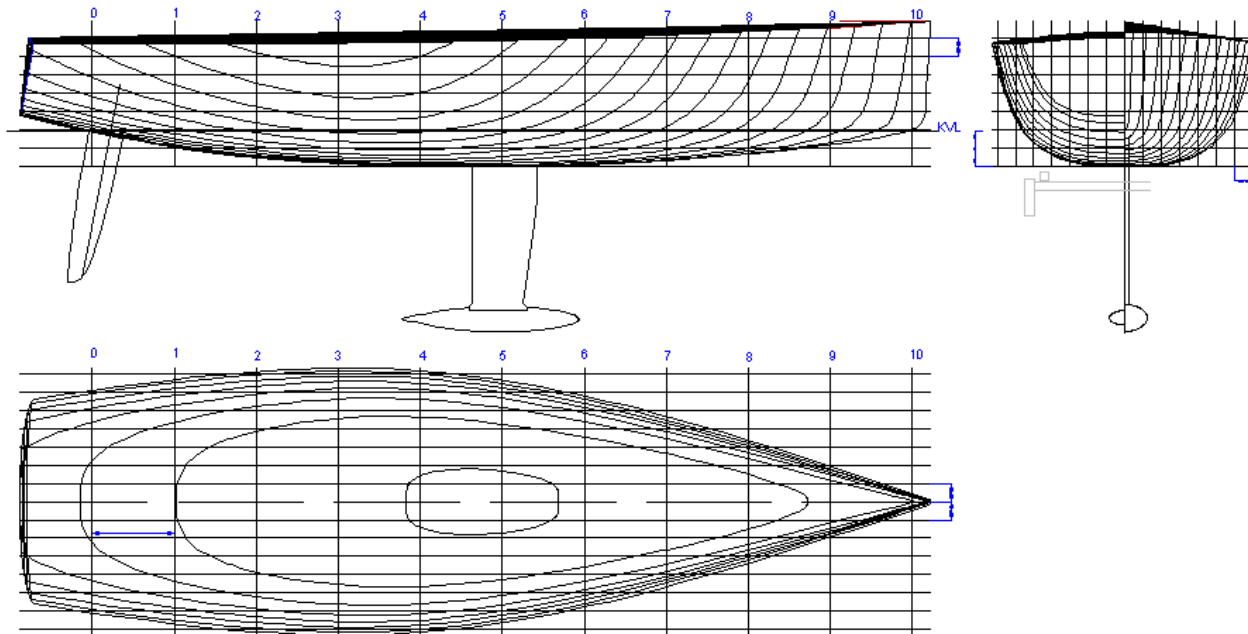
- Ketterä pieni matkavene saaristo- ja rannikkopurjehdukseen
- Hyvät purjehdusominaisuudet korkealla prioriteetilla, mutta ei "optimointia" mihinkään tasoitussääntöön erityisesti.
- Mahdollisuus vähentää syvyyttä tarvittaessa n. 1 metriin.
- Sisätilat neljälle lyhyillä matkoilla, kahdelle vähän pidemmällä.

Päämitat

- Rungon pituus 10,0 m
- Rungon leveys 2,95 m
- Syväys, köli alhaalla 2,2 m
- Syväys "matalan veden asennossa" 1,7 m
- Kevytpaino 3200 kg
- Purjepinta-ala iso/fokka 28,6/27,1 m²

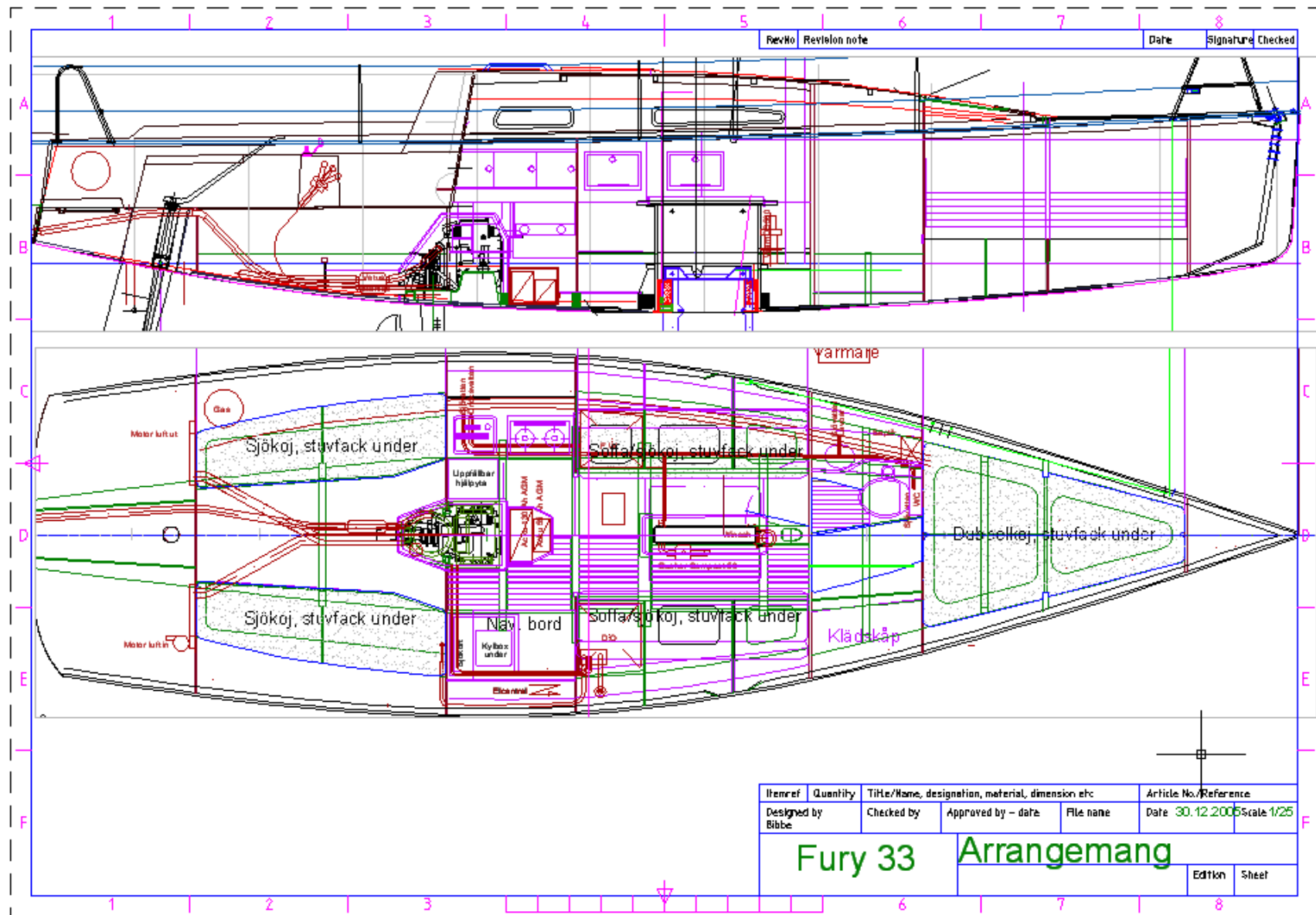
Linjat

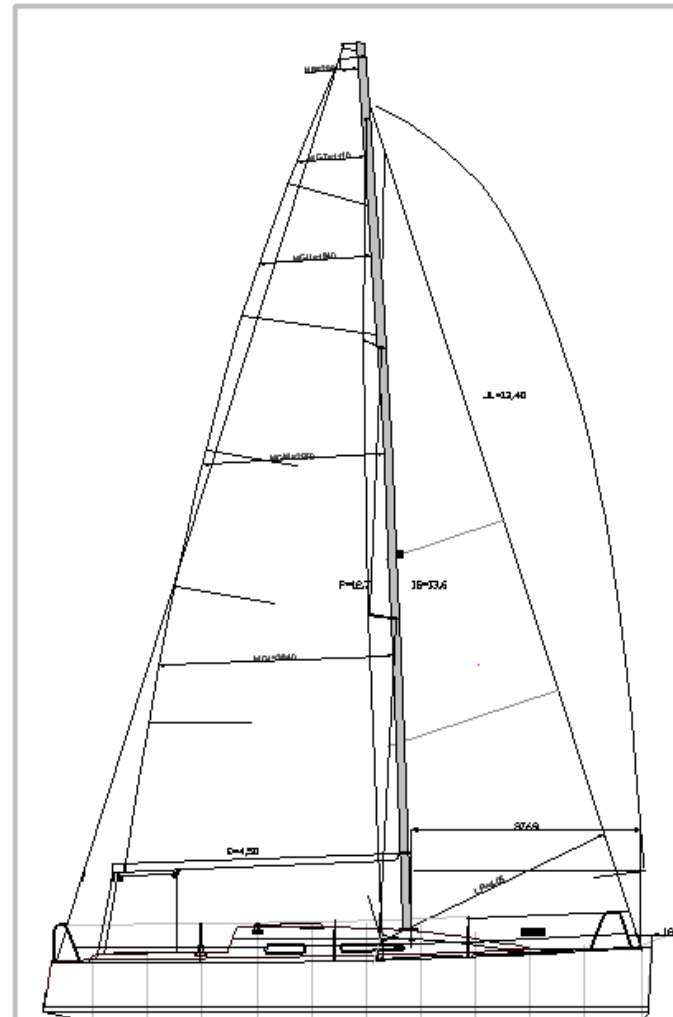
Kommentit runkomuodosta

- Kapea, pieni märkäpinta
- Vakavuutta haettu enemmän alhaisella painopisteellä kuin leveydellä.
- Perä melko kapea tämän päivän veneisiin verrattuna.
- Syvä ja tehokas köli ja peräsin

Yleisjärjestely

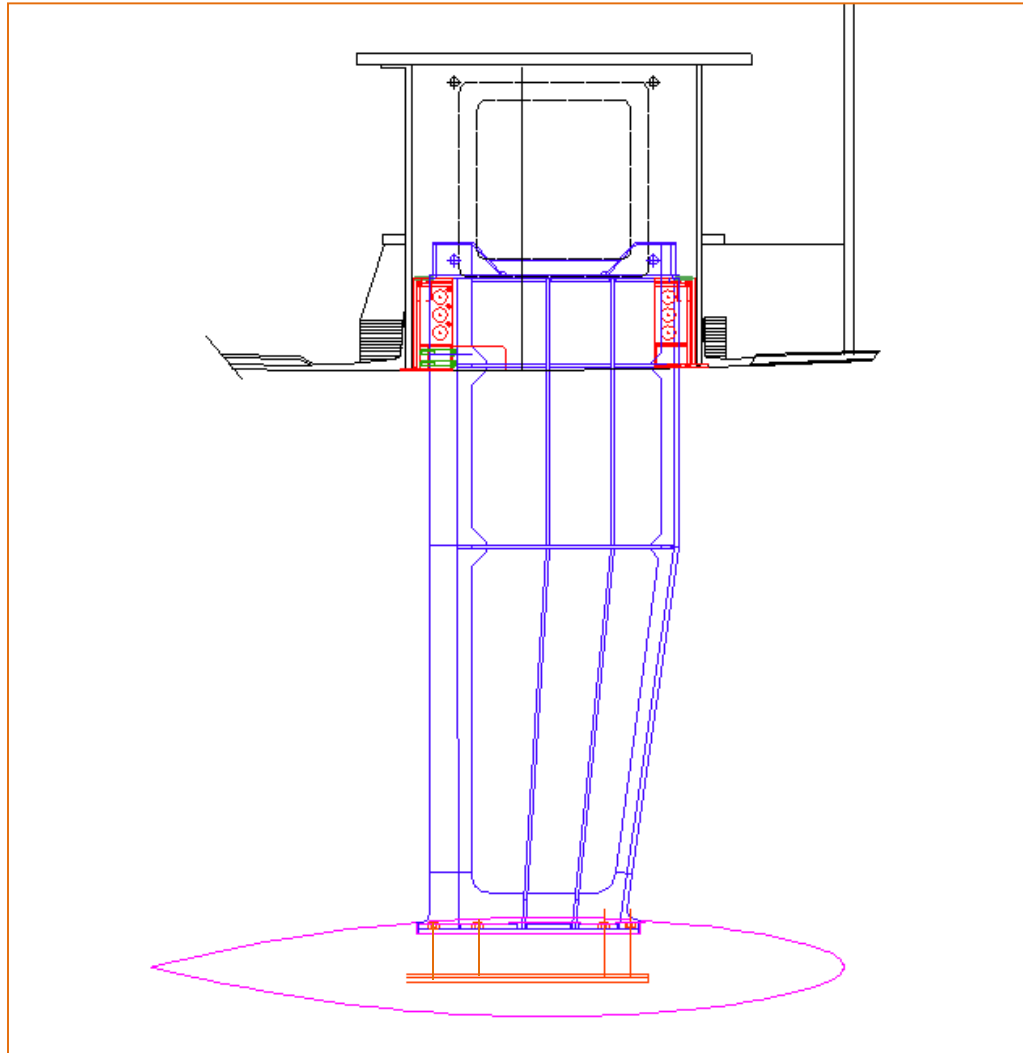

Riki-ja purjepiirustus

Vitte	Pöytä	Osien nimi / materiaali / väri	Osien nro.
Suunnitellut	Tarkastetut	Hyväksytyt	Tietokantani
Eläke			Pvm. 18.11.2019
			Suhteet/okk 151
			Eucy 33, riggritaing
			Rakenteen Nro. Lehti Nro.
			II 1/2

Nostoköli

Kommentteja nostokölistä

- Kaksi ajo-asentoa, täysin alhaalla $T=2,2$ m ja osittain ylhäällä $T=1,7$ m
- Lisäksi "telakointi-asema" jolloin syväys n. 0.8 m
- Ohjaukset ja nostomekanismi haastavia suunnitella; karilleajo otettava huomioon!
- Nostoon tällä hetkellä 8-kertainen talja, dyneemaköysi ja Warn-sähkövinssi.
- Toimii, mutta ei vielä ihan tyydyttävästi.

Alku toukokuu 2002

Mallikaaret

Rimoitus

Rimoitus valmis

Rimoitus valmis

Rungon höyläys

Laminaattivahvikkeiden upotukset

Laminointi, ensimmäinen kerros

Toinen kerros

Kolmas kerros

Viimeinen kerros

Keulan "irtonenä"

Jälkikövetus lämmössä

Rungon kääntäminen

Rungon kääntäminen

Sisärakenteet

Sisärakenteita

Ruffi

Maalaus

Köli

Peräsin

Vanttien rustit, keularulla

Spinnupuomi

Kansijärjestely

Fokan skuuttikisko

Syksy 2011

Vesille!

Ensimmäinen purjehdus lokakuu 2011

